

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук

Пишиди Володимира Миколайовича

на дисертацію Бондарчука Руслана Анатолійовича

«Адміністративно-правове регулювання процедури притягнення судді

до дисциплінарної відповідальності», подану на здобуття наукового

ступеня кандидата юридичних наук

за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове

право; інформаційне право; процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Актуальність дослідження Бондарчука Руслана Анатолійовича зумовлена потребою виявлення більш дієвих та продуктивних механізмів та алгоритмів діяльності суб'єктів владних повноважень по організації процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності з метою укомплектування суддів професійними та доброчесними суддями та подолання кадрової кризи яка наявна на сьогодні в системі національного судочинства.

Актуальність дослідження Бондарчука Р.А. також зумовлена тим, що попри багатоманітність наукових джерел, у яких досліджувались особливості урегулювання процедур кадрового формування суддівського корпусу, до цього часу жодного комплексного дослідження особливостей адміністративно-правового регулювання процедур притягнення судді до дисциплінарної відповідальності в Україні не проводилось, що й зумовлює необхідність та доцільність наукового аналізу даної тематики дослідження.

Основною ідеєю автора дослідження є вирішення наукової задачі, що полягає у розкритті сутності процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності в Україні, стану їх правового регулювання, визначенні вад нормативно-правових актів, які регулюють окремі етапи процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, та виокремленні напрямів удосконалення чинного законодавства в досліджуваній сфері. Її втілення відбулось за рахунок виконання таких завдань, як: виокремлення правової природи, поняття та змісту процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності; з'ясування правових засад та принципів процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності; визначення учасників процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності та характеристики їх адміністративно-правового статусу; виокремлення зарубіжного досвіду встановлення та застосування

дисциплінарної відповідальності до суддів та напрямів його впровадження в Україні; з'ясування підстав притягнення судді до дисциплінарної відповідальності; характеристики стадій та етапів дисциплінарного провадження стосовно судді; визначення особливостей оскарження та виконання рішення, прийнятого в результаті дисциплінарного провадження стосовно судді; вироблення низки пропозицій щодо удосконалення нормативного та організаційного забезпечення процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності в Україні.

Щодо обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, то вони забезпечуються завдяки раціональній та внутрішньо узгодженій структурі дисертаційного дослідження. Його зміст дозволив авторові повно охопити предмет дисертаційного дослідження, обґрунтувати концептуальні засади адміністративно-правового забезпечення процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Об'єкт і предмет дисертації визначені несуперечливо і не виходять за межі наукової спеціальності, їх співвідношення відповідає встановленим вимогам.

Запорукою успішного виконання роботи стала також послідовна конкретизація його мети в системі завдань дослідження, кожне з яких знайшло своє відображення у підрозділах дисертації.

Науково-теоретичним підґрунтям для наукового дослідження став аналіз дисертантом змісту численних нормативно-правових актів, правових концепцій і відповідних програм, спеціальної адміністративно-правової літератури, результатів наукових здобутків вітчизняних та зарубіжних учених, у яких досліджувалися питання теорії і практики притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Загальна ж кількість використаних джерел та хочу підкреслити їх актуальність є беззаперечним свідченням наукової обґрунтованості як самої роботи, так і зроблених у ній висновків та рекомендацій.

Додатковим доказом обґрунтованості положень дисертаційного дослідження, а також їх достовірності є результати системного узагальнення результатів опитування 55 суддів адміністративних судів Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей. До того ж автором вивчено та узагальнено аналітичні дані динаміки діяльності суб'єктів владних повноважень, які уповноважені забезпечувати процедуру притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, статистичні дані та аналітичні матеріали, розміщені на офіційному сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради правосуддя, державної судової адміністрації України а також результати судової практики розгляду спорів, що виникають з відносин притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Аналіз дисертації свідчить, що на всіх етапах дослідження використовувалися загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, (формально-логічний, історико-порівняльний, порівняно-правовий,

формально-юридичний аналіз, статистичний метод, т.д.) які стали основою для обґрунтування отриманих результатів, висновків та розробки запропонованих науково-практичних рекомендацій, щодо вдосконалення процедури добору на посаду судді в цілому та окремих її етапів, зокрема.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, досить повно викладені в 5 наукових виданнях України (одна стаття у зарубіжному науковому виданні), а також у 4 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Таким чином, можна констатувати, що достовірність отриманих результатів і обґрунтованість сформульованих пропозицій визначаються вірно обраним методологічним підходом до проведеного дослідження, об'ємним та всебічним використанням наукового та емпіричного матеріалу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є однією із перших спроб комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень науки адміністративно-процедурного права визначити сутність та зміст процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, а також виокремити напрями удосконалення чинного законодавства в досліджуваній сфері.

Слід позитивно відмітити наукові надбання автора, які в цілому складають його авторський науковий доробок та характеризують елементи новизни дослідження.

Схвальної оцінки заслуговує спроба здобувача виокремити та довести адміністративно-правову складову процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, яку за класифікаційними ознаками віднесено до процедури проходження служби державних службовців в системі органів судової влади; виокремлено ознаки, на підставі яких її віднесено до системи адміністративних процедур.

Підтримуємо позицію здобувача щодо необхідності оптимізації процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності з виокремленням таких її стадій: порушення дисциплінарного провадження; розгляд дисциплінарної справи та прийняття рішення; позасудове оскарження прийнятого рішення; забезпечення виконання рішення щодо застосування до судді дисциплінарного стягнення.

Становить особливий науковий та практичний інтерес запропоновані автором напрями удосконалення правових засад процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, зокрема щодо: визначення чітких строків здійснення попередньої перевірки дисциплінарних скарг та вирішення дисциплінарними палатами питання про відкриття проваджень за скаргами у регламенті ВРП; визначення в законі запобіжників недотримання строків розгляду скарг; унормування процедури розгляду запитів про надання публічної інформації під час розгляду дисциплінарної справи щодо судді, у тому числі доступу до записів попередніх засідань дисциплінарних палат; публікування на вебсторінці ВРП усіх рішень за результатами розгляду дисциплінарних скарг у форматі відкритих даних; забезпечення ведення

відеозапису, а в перспективі й онлайн-трансляції усіх засідань дисциплінарних палат; систематизації та узгодження процедури розгляду дисциплінарної справи стосовно судді в законах України «Про судоустрій і статус суддів», «Про Вищу раду правосуддя» та Регламенті ВРП; тощо.

Заслуговує на увагу положення щодо оптимізації повноважень органів публічної влади, які безпосередньо дотичні до процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності судді, які дозволять привести національне законодавство у відповідність до міжнародних стандартів судочинства та судового захисту прав і свобод особи.

У роботі містяться й інші слушні положення та пропозиції, спрямовані на вирішення поставлених завдань дослідження, переважна більшість з яких найшла своє відображення у висновках, які базуються на ґрунтовному аналізі теорії та практики процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Наукове та практичне значення роботи полягає у тому, що виконана Бондарчуком Р.А. наукова праця сприяє розв'язанню ряду теоретичних і практичних питань, які мають важливе значення для підвищення ефективності діяльності суб'єктів владних повноважень, які уповноважені забезпечувати процедуру притягнення судді до дисциплінарної відповідальності в Україні. Теоретичні положення і практичні рекомендації, які знайшли своє відображення в дисертації, можуть в подальшому використовуватися для подальшої розробки проблематики проходження служби на посаду судді, удосконалення чинного законодавства, яке регулює процедур притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, та практики її здійснення, а також у навчальному процесі.

Детальний аналіз дисертації та її автореферату дає підстави констатувати ідентичність автореферату і основних положень дисертації.

Разом з тим, визнаючи загалом високий теоретичний рівень дисертації Р.А. Бондарчука, її практичне значення, варто зазначити, що це не виключає можливості критично підійти до окремих позицій здобувача, зупинитися на деяких конкретних зауваженнях і побажаннях. Зокрема:

1. В роботі необхідно було б здійснити відмежування понять адміністративно-правового забезпечення та адміністративно-правового регулювання процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, визначити їх співвідношення та спільні риси, що дало можливість посилити понятійний апарат запропонований автором в роботі.

2. Зі змісту роботи відчувається, що її готував практик (практикуючий суддя), який безпосередньо проходив процедуру відбору на посаду судді та знає її проблеми. І в роботі запропоновано багато обґрунтованих автором пропозицій щодо передусім змін та доповнень до норм Закону України «Про судоустрій та статус суддів», що стосуються покращення процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності. В той же час дані пропозиції не були систематизовані і направлені до відповідного комітету Верховної Ради України для їх урахування та прийняття, але сподіваємось що

це автором буде зроблено адже частина з них дійсно дає можливість розблокувати процедуру притягнення судді до дисциплінарної відповідальності та оптимізувати її.

3. З появою інституту дисциплінарних інспекторів ВРП варто почути думку дисертанта щодо шляхів оптимізації повноважень ВРП щодо застосування до судді заходів дисциплінарної відповідальності, які дозволять привести національне законодавство у відповідність до міжнародних стандартів судочинства та судового захисту прав і свобод особи на які пропонує автор.

4. Позитивним кроком та результатом є проведення автором опитування 55 суддів адміністративних судів Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей з питань особливостей процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності та щодо підтримки позицій автора відносно запропонованих ним змін до законодавства, яке регулює дану процедуру. Однак варто було почути думку автора щодо впливу результатів цього опитування на формування висновків за результатами дослідження.

5. В результаті дослідження моделей побудови та функціонування системи застосування до суддів заходів дисциплінарної відповідальності у зарубіжних країнах автором запропоновано впровадити досвід окремих країн, зокрема щодо запровадження диференційованого порядку розгляду дисциплінарної справи залежно від виду дисциплінарного проступку та виду дисциплінарного стягнення, яке доцільно застосувати до судді. Варто було почути думку автора щодо можливих механізмів впровадження даної процедури.

В той же час висловлені зауваження характеризують складність досліджених проблем, багато в чому мають дискусійний характер, а більше потребують додаткового поглибленого тлумачення окремих положень роботи, а тому не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дослідження і вказують на можливість розвитку висловлених в ньому авторських ідей в подальшій науковій роботі.

Викладене дозволяє зробити висновок про те, що дисертація «Адміністративно-правове регулювання процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності», є завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання щодо розроблення пропозицій, спрямованих на вдосконалення адміністративно-правових засад регулювання процедури притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, та мають суттєве значення для науки адміністративного процедурного права, відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 а її автор – Бондарчук Руслан Анатолійович заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

**Офіційний опонент –
кандидат юридичних наук,
адвокат компанії з обслуговування іноземних інвестицій
Investment service Ukraine**

В.М. Пищида